

## Klubové lesní zkoušky retrieverů – KLZ CACT

Lesní zkoušky jsou soutěže retrieverů k vyhledávání, dohledání a přinesení usmrcené, postřelené nebo jiným způsobem zraněné drobné, tak i dosledu spárkaté zvěře.

Předmět	Nejnižší známky pro cenu			Koeficient	Maximální počet bodů
	I.	II.	III.		
1. Nos	3	2	1	8	32
2. Vyhledávání	3	2	1	5	20
3. Dohledávka a přinášení srstnaté zvěře	3	2	1	5	20
4. Přinášení vlečené srstnaté	3	2	1	5	20
5. Práce před barvou					
a) Šoulačka	3	2	1	6	24
b) Následování volně	3	2	1	4	16
c) Následování na řemeni	3	2	1	2	8
6. Práce na barvě spárkaté zvěře					
a) vodič	3	2	1	10	40 + 5
b) oznamovač	3	2	1	15	60
c) hlásič	3	2	1	15	60
7. Chování na stanovišti v lese	3	2	1	2	8
8. Odložení	3	2	1	2	8
9. Chování po výstřelu	3	2	1	2	8
10. Poslušnost a ovladatelnost	3	3	1	6	24
11. Vodění psa – volně				4	16
Vodění psa – na řemeni	3	2	1	2	8
12. Přinášení	3	2	1	6	24
13. Radost z práce	3	2	1	4	16
<b>Nejnižší počet bodů pro cenu</b>	<b>195</b>	<b>150</b>	<b>120</b>		<b>280</b>

Přinášení se hodnotí u disciplíny 3. Dohledávka a přinášení srstnaté zvěře

Poslušnost a ovladatelnost při disciplínách 2. Vyhledávání a 3. Dohledávka a přinášení srstnaté zvěře

Radost z práce se hodnotí po celou dobu zkoušek, při více skupinách se ohodnotí vždy jednou pomocnou známkou za skupinu

### **1. Nos (časový limit: po celou dobu soutěže)**

Rozhodčí posuzuje kvalitu nosu během zkoušení těch disciplín, kde pes nos používá. Při jeho zhodnocení musí současně zvažovat všechny okolnosti, zvláště vzdálenost, na jakou pes zvěř navěřil, jaké jsou dané povětrnostní podmínky, síla větru, vlhkost a teplota vzduchu, povaha terénu, porost apod.

### **2. Vyhledávání (časový limit: cca 2 minuty)**

Úkolem této disciplíny je prověřit schopnosti psa systematicky a efektivně prohledat prostor a najít živou zvěř. Zkouší se v poli s vyšší krytinou, je možné využít i strniště s řadami slámy, popřípadě u vody nebo v lese s dostatečným podrostem, který znemožňuje psovi hledat zvěř zrakem. Vyhledávání se provádí zásadně proti větru, maximálně s mírným bočním větrem. Ideálně by měl retriever vyhledávat před vůdcem a nejvýše do vzdálenosti účinnosti brokového výstřelu prohledávat prostor. Pes po dobu asi 2 minut systematicky prohledává určený terén. Při vyhledávání pracuje radostně a s chutí. Může pracovat s nízkým i vysokým nosem. Vůdce může psa povzbuzovat tichými povely. Posuzuje se schopnost psa efektivně a samostatně vyhledávat v prostoru s chutí najít zvěř, musí však reagovat na pokyny vůdce a být ovladatelný.

Hodnocení:

**Známku 4** obdrží pes, který po vypuštění pracuje ve stanovené vzdálenosti radostně a samostatně a při vyhledání zvěře je ovladatelný a reaguje na povely vůdce.

**Známku 3** obdrží pes, který nevyhledává ve stanovené vzdálenosti nebo je nesamostatný anebo jeho vyhledávání není radostné, ale je ovladatelný a reaguje na povely vůdce.

**Známku 2** obdrží pes, který pracuje s malým nasazením a musí být často povzbuzován.

**Známku 1** obdrží pes, který vyhledává jen v bezprostřední vzdálenosti před vůdcem nebo který není ovladatelný a nereaguje na povely vůdce.

**Známku 0** takové hodnocení obdrží pes, který nejde od vůdce a odmítá vyhledávat zvěř v terénu.

### 3. Dohledávka a přinášení srstnaté zvěře (časový limit: 10 minut, ZPR, VZPR, SZR: 12 minut)

V lese na ploše o velikosti 50x50m se pohodí 1 ks srstnaté zvěře (ZPR, VZPR a SZR 2ks). Měly by být pohozeny mimo dohled vůdce i psa. Vůdce vypustí psa k dohledání pohozené zvěře. Sám nesmí do prostoru vstupovat. Vůdce si zvolí místo k vypuštění psa na přední straně čtverce a po celou dobu disciplíny jej neopustí. Pes musí nalézt a přímo přinést pohozenou zvěř. Čtverec se musí předem vyznačit. Přinášení se hodnotí samostatně pro každý kus do disciplíny 12. Přinášení pomocnými známkami.

#### Hodnocení:

- Známku 4** za donesený kus do 4 minut (na ZPR, VZPR a SZR oba kusy do 6 minut)  
**Známku 3** za donesený kus do 6 minut (na ZPR, VZPR a SZR oba kusy do 8 minut)  
**Známku 2** za donesený kus do 8 minut (na ZPR, VZPR a SZR oba kusy do 10 minut)  
**Známku 1** za donesený kus do 10 minut (na ZPR, VZPR a SZR oba kusy do 12 minut)  
**Známku 0** obdrží pes, který do stanoveného limitu nepřinese zvěř vůdci (na ZPR, VZPR a SZR oba kusy)

### 4. Vlečka se srstnatou zvěří (časový limit: 15 minut)

Vlečka se zakládá ve vhodném terénu se 2 oblouky na vzdálenost 200 kroků. Zakládání vlečky nesmí pes vidět. Na konci se položí zvěř, která byla tažena. Rozhodčí zakládající vlečku si zvolí vhodný směr, označí nástřel, na němž zanechá trochu vytržené srsti nebo vlny z tažené zvěře. Tuto táhne za sebou na provázku vždy po srsti. Když ujde asi 1/3 stanovené vzdálenosti, odbočí od přímky pozvolným obloukem na libovolnou stranu. Po 2/3 položené vlečky se opět odchýlí od přímky na druhou stranu než předtím. Dotáhne zvěř na stanovenou vzdálenost, odváže z ní provázek, zvedne ji v ruce, zkontroluje neporušenost zvěře a pustí ji v ose vlečky na zem. Poté odejde ve směru tažení poslední části vlečky asi 50 kroků a zde se ukryje tak, aby mohl sledovat práci psa. V úkrytu musí zůstat tak dlouho, aby nerušil práci psa ani při přinášení zvěře k vůdci. Vlečka se zakládá vždy po větru.

Zvěř nesmí být vlečena po čerstvém oranisku, čerstvě pohnojeném nebo chemikáliemi ošetřeném poli. Vzdálenost mezi jednotlivými vlečkami musí být nejméně 100 kroků. Vůdce může jít se psem maximálně 20 kroků od nástřelu. Pes může sledovat vlečku nízkým nebo vysokým nosem, jít pod větrem, ale musí se vlečkou řídit. Po vypracování vlečky má zvěř ihned uchopit, co nejkratší cestou se vrátit k vůdci a zvěř odevzdat. Používá se divoký nebo domácí králík nebo zajíc v odpovídající velikosti a barvě.

*Chyby: neochotné přinesení, špatné předání, nesledování vlečky – volné hledání, další povely i optické, kromě povelu při vypuštění psa. Každé další nasazení na vlečku a každá z uvedených chyb snižují známku vždy o jeden stupeň.*

#### Hodnocení:

- Známku 4** obdrží pes, který sleduje vlečku, zvěř přinese a správně odevzdá.  
**Známku 3** obdrží pes, který sleduje alespoň polovinu vlečky, zbytek vypracuje volným hledáním, zvěř najde a přinese a správně odevzdá, nebo pes, který byl dvakrát nasazen.  
**Známku 2** obdrží pes, který byl třikrát nasazen, nebo najde zvěř volným hledáním a přinese ji vůdci  
**Známku 1** obdrží pes, který přinese zvěř z vlečky do stanoveného limitu se 3 a více chybami.  
**Známku 0** obdrží pes, který v časovém limitu zvěř z vlečky nepřinese.

### 5. Práce před barvou - šoulačka, následování

Před započítáním této disciplíny musí vůdce rozhodčím nahlásit, zda předvede šoulačku, či jak jej bude pes následovat. Při zkoušení musí pes prokázat, že rozlišuje šoulačku a volnou chůzi lesem. Zkouší se na lesní cestě, okraji lesa nebo v aleji s dobrým přehledem pro rozhodčí. Vždy stranou od rušivých vlivů, před prací na pobarvené stopě, ke které je vyzván rozhodčím bezprostředně po ukončení práce před barvou – šoulačky, následování.

**Šoulačka** má být dlouhá asi 120 kroků. Vůdce šoulá pomalým krokem a obhlíží revír. Pes ho následuje buď u levé nohy, nebo za patami. Asi po 30 krocích společného šoulání, vůdce psa nenápadně a tiše odloží. Sám pokračuje v šoulání. Když poodejde přibližně 30 kroků, zastaví se a přivolá nenápadným povelům psa. Pes nesmí jít k vůdci skokem a spolu pokračují v šoulání dalších 30 kroků. Vůdce psa opět odloží, poodejde 30 kroků, ustoupí do porostu, aby jej pes neviděl, zalící a vystřelí. Potom se vrátí ke psu a upoutá ho na vodítko. Pes se musí během šoulačky chovat klidně. Zkoušení této disciplíny se má co nejvíce podobat skutečnému odstřelu spárkaté zvěře na šoulače se psem.

*Chyby: předbíhání psa z boku na bok, vzdalování se od vůdce, hlučné projevy, stálé odkládání a dobíhání vůdce, nápadné nebo hlasité povely, následování vůdce po přivolání skokem, neochota psa k odložení, nevyčkání psa na místě odložení, vůdcovo větší sledování psa než zvěře, za kterou šoulá. Každá chyba snižuje známku o jeden stupeň. Přejde-li pes po výstřelu k vůdci a nemá-li žádnou jinou chybu, hodnotí se známkou 1. Odběhne-li pes do leče, je hodnocen známkou 0. Při 3 a více chybách avšak neodběhne-li pes do leče, obdrží známku 1.*

**Následování** provede vůdce následujícím způsobem: Vůdce postupuje velmi pomalu, pes jde neupoutaný nebo upoutaný na vodítku, za ním nebo vedle jeho levé nohy. Pes musí vůdce sledovat pozorně, klidně a tiše, musí se dát nenápadným tichým povelům zastavit a stejným způsobem uvést do pohybu. Jakékoliv nápadnější pokyny vůdce, které odporují myslivecké praxi, jsou při následování nepřipustné a snižují známku z výkonu. Asi po 50 krocích se vůdce zastaví, vyčká na místě 30 vteřin, pes musí sedět, ležet nebo stát. Potom se opět rozejdou a asi po 50 krocích se oba zastaví, pes si sedne, lehne nebo zůstane stát a vůdce vystřelí. Pes musí zůstat naprosto klidný. Po výstřelu vůdce psa, který následoval volně, upoutá psa na vodítko. Upoutaný pes je klasifikován podle předvedeného výkonu s příslušným koeficientem.

Nevlastní-li vůdce psa lovecký lístek, disciplínu s ním provede střelec. Střelec postupuje během práce vpravo vedle vůdce shodně s vůdcem. Zastaví-li se vůdce, rovněž zůstane stát i střelec, jde-li vůdce na konci šoulačky do krytu, jde s ním se skrýt i střelec, který pak v krytu vystřelí. Vůdce po výstřelu jde přivázat psa a střelec jde vedle něj. Práci lze provést i tak, že se určený střelec před započítáním disciplíny jde skrýt do porostu do vzdálenosti, ve které se předpokládá ukončení disciplíny a skrytí vůdce. Vůdce provede disciplínu samostatně, ustoupí do porostu ke střelci, který následně vystřelí a vůdce jde uvázat psa sám. V případě provádění následování, střelec skrytý v porostu vystřelí v okamžiku, kdy se vůdce po ukončení následování zastaví.

## **6. Práce na pobarvené stopě (časový limit: 45 minut)**

Pobarvená stopní dráha má být dlouhá asi 500 kroků, se dvěma změnami směru. Pobarvené lože je asi v polovině stopní dráhy a je označeno položenými větvičkami a větším množstvím nakapané krve. Vzdálenost mezi jednotlivými barvami musí být nejméně 100 kroků v celém průběhu stopní dráhy. Pro založení jedné dráhy se použije maximálně 0,3–0,5l vepřové krve nebo barvy jakékoliv spárkaté zvěře (možnost přimísení trávníku). Použitá krev nebo barva musí být shodná na všech stopních drahách. Barva se zakládá tak, že se kape z lahve přes větvičky vsunuté do jejího hrdla, nebo z lahve z umělé hmoty se šroubovacím uzávěrem s dírkou. Zakládání barev jiným způsobem než uvedeným je nepřipustné. Pořadatel si musí zajistit potřebnou spárkatou zvěř a krev nebo barvu.

Zvěř položená na konci barvy musí být řádně zašita v místě vývrhu. Vstřel a výstřel se ponechají nezašité. Je nepřipustné zkoušet psy na barvách, kde je dráha vyšlapaná a vůdce ji může zrakem rozpoznat. Sejmuté značky nesmí být poházené po zemi. Pro LZ a VZPR se zakládá barva ráno a smí být 1 - 8 hodin stará. Číslo losu z losování při zahájení soutěží neplatí pro práci před barvou a na pobarvené stopě. Před nástupem na tyto disciplíny losují vůdci ze stejné skupiny toho, který nastoupí na následující pobarvenou stopní dráhu. Pořadatel je odpovědný za naprosto korektní chování přenašečů zvěře a trubačů, čekajících na konci barvy. Musí být dobře ukryti a chovat se tiše až do ukončení disciplíny. Teprve k předávání úlomku a troubení vyjdou z úkrytu. Za naklazení barev zodpovídá pořadatel ve spolupráci se sborem rozhodčích, který akci posuzuje.

Před nástřelem musí být na stromě lístek s číslem barvy a zapíše se na něj čas založení barvy. Pro směr dopředu jsou na stromech připevněny značky, které pomocník před rozhodčím kladoucím barvu odstraňuje. Na odvrácené straně stromů zůstanou značky sloužící pro kontrolu při vypracování barvy. Značky musí být malé body ve výšce asi 2 metry nad zemí. Značky pro směr dopředu se ponechají na prvních 20 krocích pro lepší orientaci. Nástřel je označen větším množstvím barvy. Kapání barvy se ukončí v místě, kam bude nosiči položena zvěř. Barvy se kapou zásadně od nástřelu po směr vypracování. Na konci mají být barvy označeny shodným číslem jako na začátku a vyznačeno místo pro položení zvěře. Toto opatření je zárukou, že bude kus položen přesně tam, kde má být. Je vhodné mít vyznačenou spojovací stezku pro přenašeče zvěře.

Pes může barvu vypracovat jako vodič. Chce-li vůdce předvést psa jako hlásiče, oznamovače nebo hlasitého oznamovače, musí tuto okolnost včetně způsobu vypracování disciplíny rozhodčím oznámit při losování při zahájení soutěží.

### **a) vodič - (na řemeni nebo volně)**

Před započítáním práce na barvě připne vůdce psovi barvářský obojek s řemenem minimálně 5 m dlouhým, nevede-li vůdce psa na barvě volně. Potom může psa odložit a prohlédnout si nástřel i několik kroků barvy. Po přiložení psa na nástřel má pes ukázat barvu a pokračovat volným tempem po barvě nízkým nosem. V případě bočního větru se může držet podél barvy pod větrem. Má pracovat na plně rozvinutém barvářském řemeni, který drží vůdce po celou dobu práce (s výjimkou přehmátnutí v případě překonávání překážky) v ruce v minimální vzdálenosti 5 m od psa, nebo volně před vůdcem v těsném kontaktu. Ohlíží-li se vůdce, aby zjistil správný směr stopy podle značek, musí jej rozhodčí napomenout a za každé napomenutí se snižuje známka o jeden stupeň. Po celý čas musí být zřejmé, že pes je v barvářském řemeni zalehlý, že sleduje stopu s jistotou. Dojde-li k loži, má ukázat barvu a ve správném směru pokračovat. Není chybou, pokud pes ukáže stopy zvěře, které barvu křížovaly, sám se opraví, vrátí se na barvu a pokračuje po ní. Sejde-li však z barvy a vůdce to nezpozoruje, musí alespoň jeden rozhodčí postupovat za ním a po asi 30 krocích ho zatroubením upozornit na nutnou opravu. Potom jsou vůdce a pes vráceni do místa, kde sešli z barvy a rozhodčím navedeni ve směru pokračování. Za každou takovou opravu se snižuje známka o jeden stupeň. Příliš překotné, jen těžko zbrzditelné tempo, při kterém pes často zbíhal ze stopy, je známkou nepřilíživé spolupráce psa s vůdcem a snižuje známku o jeden stupeň. Je dovoleno psa odkládat pro uklidnění a soustředění. Rovněž tak se snižuje známka za nedostatečně rozvinutý řemen, nevýrazné hlášení nebo oznámení a malý zájem o stopu. Není chybou, táhne-li pes na konci barvy s vysokým nosem ke zvěři. Práce psa nesmí být rušena korunou ani rozhodčími. Rozhodčí by měli postupovat 15–20 kroků za vůdcem psa. Za úspěšný dosled předají rozhodčí vůdci úlomek. Při tomto aktu je vhodný i trubač. U dosledovaného kusu rozhodčí posoudí, zda pes nenačíná. Vůdce odepne psovi barvářský řemen, poodejde s rozhodčími asi 10 kroků a tiše sledují chování psa. Škubání srsti a cloumání kusem není na závadu. Načne-li prokazatelně zvěř, nemůže dosáhnout žádné ceny. Načínání zvěře uvedou rozhodčí v soudcovské tabulce. Jestliže pes mine kus položený na konci pobarvené stopy a vůdce to nezpozoruje, po 30 krocích rozhodčí zatroubením vůdce zastaví a vůdci oznámí, že pes disciplínu nesplnil a obdrží známku 0.

Za práci volně se připočítává až 5 bodů. K práci volně: Dovede-li pes vůdce ke kusu volně, bez ovlivňování vůdcem obdrží 5 bodů. Je-li pes během práce vůdcem ovlivňován, body navíc se úměrně sniží.

## **b) hlásič**

Až k loži pracuje a je hodnocen pes jako vodič. U lože na označeném místě jej vůdce na pokyn rozhodčího vypustí a zůstane stát na místě s rozhodčími. Pes musí samostatně najít kus a do 10 minut u něho začít hlásit, aby mohl být hodnocen známkou 4. Hlášení musí trvat až do příchodu vůdce, vůdce na pokyn rozhodčího postupuje ve směru hlášení psa a pouze během hlášení. Pes se nesmí žádným způsobem povzbuzovat nebo nutit hlásit. Není závadou, jsou-li v hlášení krátké odmlky.

## **c) oznamovač**

Pes je hodnocen k loži stejně jako vodič. U lože na označeném místě jej vůdce na pokyn rozhodčího vypustí po barvě, aby zbylou polovinu barvy vypracoval samostatně. Rozhodčí ukrytý na konci dráhy, sleduje, zda si pes zvěř ověřil a jeho návrat k vůdci oznámí zatroubením. Do 20 minut se musí pes vrátit a naučeným způsobem oznámit, že zvěř našel a snažit se vůdce co nejkratší cestou k ní dovést. Rozhodčí sleduje, zda pes pracuje předem oznámeným způsobem. Způsob oznámení musí být jednoznačný, nestačí, že pes před vůdcem usedne nebo vůdce nabídne psovi spárek apod., tedy činnosti, které jsou naprosto běžné a s velkou pravděpodobností nijak nesouvisí s oznámením kusu. Vůdce nesmí žádným způsobem povzbuzovat psa k oznámení.

## **d) hlasitý oznamovač**

Pes pracuje k loži jako oba předchozí. U lože na označeném místě jej vůdce na pokyn rozhodčího vypustí a pes po návratu od kusu vede svého vůdce po barvě jako oznamovač s tím rozdílem, že na stopní dráze musí v intervalech hlásit. Povzbuzování při této práci není chybou.

Při hodnocení práce prováděné dle bodu b), c), d) se dvojice rozhodčích rozdělí tak, že jeden rozhodčí postupuje za vůdcem a druhý je ukryt tak, aby mohl sledovat chování psa u kusu. Jestliže se pes bezpečně řídí stopou, avšak pracuje do lože pod větrem a lože mine, není to chybou, rozhodčí dá vůdci pokyn k zastavení a lože (místo pro vypuštění k další práci) vůdci ukáže. Na ohodnocení práce se musí rozhodčí dohodnout. Selže-li pes jako hlásič, oznamovač nebo hlasitý oznamovač a podaří se ho vůdci do 30ti minut přivolat, může dokončit práci jako vodič. Známkou za výkon se mu sníží o jeden stupeň s koeficientem 10. Pokud nedorazí s vůdcem ke zvěři do 15 minut je pes hodnocen známkou 0. Čas se počítá od vypuštění či přiložení na stopu na loži.

## **7. Chování na stanovišti v lese (časový limit: 10 minut)**

Pes má prokázat, že je na stanovišti úplně klidný. Vůdci se psy jsou rozestavení kolem leče, asi 30 kroků od sebe. Korona prochází lečí s obvyklým lomozem. V leči se z bezpečnostních důvodů nestřílí. Na pokyn rozhodčího vystřelí vůdci po řadě vždy jednu ránu cca po 2 minutách. Rozhodčí stojí tak, aby viděli chování zkoušených psů. Vůdce stojí čelem k leči, psa má volně (nebo na vodítku) vedle sebe. Pes odložený na vodítku dostane vždy o jeden stupeň nižší známku.

Pes nepokojný, nervózní, kňučící, vydávající je hodnocen za každou chybu vždy o jeden stupeň nižší známkou. Pes, který se zmítá na vodítku, nebo uteče za zdravou zvěří či do leče, je hodnocen známkou 0 a ve zkoušce neobstál.

Tato disciplína se hodnotí za pomoci korony a všech rozhodčích, kteří jsou v dosahu. Rozhodčí této disciplíny určí, kolik psů se bude zkoušet najednou.

## **8. Odložení (časový limit: 5 minut)**

Rozhodčí určí místo k odložení psa. Jeden z rozhodčích se ukryje v dobrém větru tak, aby mohl odloženého psa sledovat. Druhý rozhodčí přivede vůdce a psa na určené místo. Ukáže, kde si má psa odložit. Potom odejdou tak daleko, aby je pes nemohl navštívit a vidět. Po 5 minutách se pro psa vrátí vůdce a odvede ho. Rozhodčí se spolu dohodnou na známce a vyhlásí ji. Takto se vyzkouší všichni psi.

Místo k odložení psa si musí vůdce řádně prohlédnout, aby jej neodložil k vosímu hnízdu, mraveništi apod. Korona musí být skryta ve vzdálenosti nejméně 100 kroků a chovat se naprosto tiše. Odložení se provádí volně nebo s uvázáním na zcela rozvinutém barvářském řemeni, jehož konec je uvázán shodně v místě odložení psa. Pes se může během odložení posadit anebo postavit, ale nesmí poodejít.

### Hodnocení na řemeni:

**Známkou 4** obdrží pes, který je během těchto 5 minut klidný.

**Známkou 3** obdrží pes, který opustí místo k odložení do 3 kroků.

**Známkou 2** obdrží pes, natáhne-li celý řemen (5m) a je klidný.

**Známkou 1** obdrží pes, který natáhne celý řemen a občas s ním smýká bez hlasitých projevů nebo ojediněle zakňučí.

**Známkou 0** obdrží pes, který se na řemeni trvale smýká nebo štěká či opakovaně kňučí.

### Hodnocení volně:

**Známkou 4** obdrží pes, který je během těchto 5ti minut klidný.

**Známkou 3** obdrží pes, který opustí místo odložení do 3 kroků.

**Známkou 2** obdrží pes, který opustí místo odložení do 6 kroků.

**Známkou 1** obdrží pes, který opustí místo odložení do 10 kroků nebo ojediněle zakňučí.

**Známkou 0** obdrží pes, který opustí místo odložení o více než 10 kroků nebo štěká či opakovaně kňučí.

## 9. Chování po výstřelu

Před každým psem musí být vystřeleno tak, jak to požadují jednotlivé disciplíny. Pes se má po výstřelu chovat korektně. Střelba nesmí psa ovlivnit tak, že uteče nebo se zdráhá pracovat. Bojí-li se výstřelu, nebo se po výstřelu vzdálí tak, že se nedá přivolat, dostává známku 0 a vyloučuje se z dalšího posuzování. Tento důvod vyloučení se zapisuje do soudcovské tabulky. Vůdce si může střílet sám, není-li držitelem zbrojního průkazu, bude za něj střílet střelec, kterého určí pořadatel.

*Chyby: bázlivost a neklid po výstřelu. Pes, který zůstane po výstřelu u nohy svého vůdce a ani na jeho rozkaz nechce pracovat, obdrží známku 0.*

## 10. Vodění psa

Rozhodčí, určený pro posuzování této disciplíny, vytyčí v lesním nebo podobném porostu trasu, která by měla být pro všechny zkoušené psy přibližně stejná, psi musí být zkoušeni jednotlivě. Trasa vede přes rozličné terénní překážky (padlý strom, mezi keři, přes příkop atd.).

Rozhodčí sleduje vůdce se psem po celé délce trasy. Vůdce vede psa na vypouštěcím vodítku nebo svinutém barvářském řemeni nebo volně.

**Vodění na řemeni** - Během soutěže vůdce nesmí držet vodítko v ruce a usměrňovat pohyb psa a nesmí psovi dávat žádné povely. Pes má jít klidně za svým vůdcem nebo vedle jeho levé nohy, nemá ho předbíhat ani se nechat táhnout. Nemá se zaplétat do keřů, ani zachytávat za stromy. Vůdce projde kolem několika keřů nebo stromů těsně, aby dokázal, jak pes zvládá vodění. Tahá-li pes svého vůdce, zachytává-li za stromy nebo keře, nebo ho správně nenásleduje, obdrží za každou chybu o jeden stupeň sníženou známku.

**Vodění volně** - Pes musí jít vedle levé nohy vůdce nebo za patami vůdce. Pes nesmí vůdci při chůzi překážet nebo jej zdržovat.

*Chyby: předbíhání, tahání, napnutí vodítka, zaostávání. Při opakovaném trhání a kňučení psa při spatření zvěře nebo při střelbě se hodnotí pes známkou 0. V lese nesmí pes zaskakovat za stromy, musí sledovat vůdce a v žádném případě jej nesmí omezovat v pohybu.*

## 11. Přinášení

Retriever musí zvěř bez váhání uchopit do plné mordy, bez těžkostí přinést a odevzdat buď vůdci do ruky, nebo s ní před vůdcem usednout. Rozhodčí vždy zkontrolují, zda pes zvěř mačkáním nepoškodil.

Vůdce může dát psovi maximálně 3 povely k přinesení, vyjma povelu při vypuštění psa. Každý další povel vždy snižuje známku o jeden stupeň. Nepřinese-li pes zvěř ani na třetí povel, hodnotí se známkou 0 a na zkouškách neobstojí. Je-li pes v kontaktu s aportem, jakékoliv další povely i optické, snižují známku o jeden stupeň. Pes, který zvěř načíná, hrobaří, nebo ji upustí a vzdálí se od ní, je hodnocen známkou nula a na zkouškách neobstojí.

*Chyby: Otálení nad zvěří, mačkání, nadhazování zvěře, obcházení vůdce, váhání při návratu k vůdci, lovení s kusem v mordě, upuštění zvěře se vzdálením mordy od kusu, prokazatelné zapírání zvěře.*

## Obecně

Při všech výše uvedených disciplínách neobstojí psi, kteří prokazatelně zvěř načínají, hrobaří nebo příliš tvrdým skusem poškozují. Pro všechny zkoušené psy musí být použit stejný druh zvěře, přiměřené velikosti pro příslušné plemeno. Zvěř musí být nezávadná. Každý vůdce si může přinést odpovídající zvěř. O vhodnosti k použití rozhodnou rozhodčí.

## Upozornění

Tento zkušební řád byl převzat z oficiálního zkušebního řádu ČMKJ pro retrievery platný od 1.1.2015. Slouží pouze pro lepší orientaci mezi jednotlivými zkouškami a nelze se na něj odvolávat při vykonání zkoušek.